

Vec C-213/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

12. máj 2020

Vnútroštátny súd:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

2. október 2019

Žalobkyne:

G.W.

E.S.

Žalovaná:

A. Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.

Predmet konania

Návrh na vrátenie poistného zaplateného žalovanej na základe zmluvy o hromadnom životnom poistení a poistení pre prípad dožitia s kapitálovým poistným fondom.

Predmet a právny základ prejudiciálnych otázok

Výklad článku 36 ods. 1 smernice 2002/83 v spojení s časťou A bodmi 11 a 12 prílohy III tejto smernice, pokiaľ ide o rozsah, okruh adresátov a požadovanú mieru podrobnosti informácií, ktoré je poisťovateľ povinný poskytnúť poistenému, ako aj správny moment ich poskytnutia.

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 36 ods. 1 v spojení s časťou A bodom 12 prílohy III smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení... vykladať v tom zmysle, že povinnosť poskytnúť tam uvedené informácie sa vzťahuje aj na poisteného, ak nie je súčasne poisníkom, a ak vystupuje ako osoba, ktorá v postavení spotrebiteľa pristúpila k zmluve o hromadnom životnom poistení a poistení pre prípad dožitia s kapitálovým poistným fondom uzatvorenej medzi poisťovňou a poisníkom – podnikateľom, a ako skutočný investor peňažných prostriedkov zaplatených ako poistné?
2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa článok 36 ods. 1 v spojení s časťou A bodmi 11 a 12 prílohy III smernice 2002/83/ES... vykladať v tom zmysle, že v rámci právneho vzťahu, o aký ide v prvej otázke, povinnosť informovať o vlastnostiach kapitálových aktív spojených s kapitálovým poistným fondom tiež znamená, že spotrebiteľ – poistený musí byť vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom informovaný o všetkých rizikách, ich povahe a rozsahu, ktoré súvisia s investovaním do aktív kapitálového fondu (ako sú štruktúrované dlhopisy alebo derivátové nástroje), alebo podľa uvedeného ustanovenia stačí, ak sú spotrebiteľovi – poistenému poskytnuté len základné informácie o hlavných typoch rizika spojeného s investovaním prostredníctvom kapitálového poistného fondu?
3. Má sa článok 36 ods. 1 v spojení s časťou A bodmi 11 a 12 prílohy III smernice 2002/83/ES vykladať v tom zmysle, že v rámci právneho vzťahu opísaného v prvej a druhej otázke vyplýva z tohto ustanovenia povinnosť, aby spotrebiteľ, ktorý pristupuje k zmluve o životnom poistení ako poistený, bol informovaný o všetkých investičných rizikách a s nimi súvisiacich

podmienkach, o ktorých emitent aktív (štruktúrovaných dlhopisov alebo derivátových nástrojov) tvoriacich kapitálový poisťný fond informoval poisťovateľa?

4. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúce otázky, má sa článok 36 ods. 1 smernice 2002/83/ES... vykladať v tom zmysle, že spotrebiteľ, ktorý ako poistený pristupuje k zmluve o hromadnom životnom poistení a poistení pre prípad dožitia s kapitálovým poisťným fondom, musí byť informovaný o vlastnostiach kapitálových aktív a o rizikách spojených s investovaním do týchto aktív pred uzatvorením zmluvy v rámci samostatného predzmluvného procesu, a teda že bráni takému vnútroštátnemu ustanoveniu, [akým je] článok 13 ods. 4 ustavy o działalności ubezpieczeniowej (zákon o poisťovacej činnosti) z 22. mája 2003,... podľa ktorého stačí, ak sú tieto informácie poskytnuté až v poisťnej zmluve a počas jej uzavretia a moment poskytnutia informácií nie je jednoznačne a jasne vymedzený a oddelený v procese prístúpenia k zmluve?
5. V prípade kladnej odpovede na prvé tri otázky, má sa článok 36 ods. 1 v spojení s časťou A bodmi 11 a 12 prílohy III smernice 2002/83/ES... vykladať tiež v tom zmysle, že riadne splnenie v ňom stanovenej informačnej povinnosti treba považovať za podstatnú náležitosť zmluvy o hromadnom životnom poistení a poistení pre prípad dožitia s kapitálovým poisťným fondom, a že v dôsledku toho zistenie, že táto povinnosť nebola riadne splnená, môže viesť k priznaniu spotrebiteľovi práva požadovať vrátenie všetkých zaplatených platieb poisťného z dôvodu prípadného vyhlásenia zmluvy za neplatnú alebo neúčinnú od samého počiatku alebo tiež z dôvodu prípadného vyhlásenia neplatnosti alebo neúčinnosti individuálneho vyhlásenia o prístúpení k tejto zmluve?

Relevantné predpisy práva Spoločenstva

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení (Ú. v. ES L 345, 2002, s. 1; Mim. vyd. 06/006, s. 3): odôvodnenie 52, článok 36 a príloha III.

Relevantné vnútroštátne predpisy

Kodeks cywilny – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Občiansky zákonník – zákon z 23. apríla 1964) (Dz. U. č. 16, položka 93, v znení neskorších predpisov): článok 58, článok 353¹, článok 384 ods. 1 a 2, článok 805 ods. 1 a 2, článok 808 ods. 1 až 4, článok 829.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (zákon o poisťovacej činnosti z 22. mája 2003) (Dz. U. č. 124, položka 11510, úplné znenie zo 16. decembra 2009, Dz. U. 2010 č. 11, položka 66): článok 2 ods. 1 bod 13, článok 13, príloha (časť I).

Krátky opis skutkového stavu a konania

- 1 Žalobkyne G. W. a E. S. podali proti žalovanému poisťovateľovi žalobu o zaplatenie určitých súm z titulu vrátenia poistného zaplateného na základe zmluvy o hromadnom životnom poistení a poistení pre prípad dožitia s kapitálovým poistným fondom (ďalej len „predmetná zmluva“).
- 2 Predmetná zmluva, ku ktorej mohli pristupovať individuálni spotrebiteľia, bola uzavretá 29. júla 2011 medzi žalovaným poisťovateľom a spoločnosťou A. S.A., ktorá konala ako poisťník. Žalobkyne pristúpili k predmetnej zmluve na základe samostatných vyhlásení o pristúpení podpísaných 28. novembra 2011 a 30. novembra 2011.
- 3 Poistný produkt bol prezentovaný ako kapitálový vklad vo forme systematického sporenia. Ponuka na pristúpenie k predmetnej zmluve bola predstavená na jedinom stretnutí v priestoroch banky, ktorá je poisťníkom, pričom na tomto stretnutí bolo tiež podpísané vyhlásenie o pristúpení k tejto zmluve. Žalobkyniam boli súčasne oznámené všeobecné poistné podmienky a štatút kapitálového poistného fondu.
- 4 Súčasne s vyhláseniami o pristúpení k predmetnej zmluve žalobkyne podpísali vyhlásenia, v ktorých bolo uvedené, že cieľom fondu je získať aspoň 100 % investovaného poistného na konci doby poistenia. Vo vyhláseniach sa tiež uvádzalo, že počas doby poistenia sa hodnota podielového účtu v kapitálovom fonde môže značne meniť v dôsledku ocenenia finančných nástrojov, ktoré ho tvoria. Z obsahu vyhlásení vyplývalo, že s produktom sa spája riziko vyplývajúce z možnosti, že emitent finančných nástrojov, ktoré sú súčasťou produktu, nesplní platobnú povinnosť. Tiež bolo uvedené, že produkt nie je bankovým vkladom, a teda poistenému nezaručuje dosiahnutie zisku, a súčasne bolo uvedené, že simulácia indexu priemerného ročného zisku predstavuje 11,70 %. V súvislosti s tým bolo spresnené, že tento výsledok nie je zárukou podobných výsledkov v budúcnosti.
- 5 Podľa ustanovení predmetnej zmluvy, doplnených textom všeobecných poistných podmienok a štatútom kapitálového poistného fondu, boli žalobkyne povinné zaplatiť prvú platbu poistného a následne platiť bežné mesačné platby poistného.
- 6 Autorom všeobecných poistných podmienok, ako aj štatútu fondu bol poisťovateľ a ustanovenia, ktoré sa v nich nachádzali, neboli vyjednané s poistenými. Doba poistenia bola stanovená na 15 rokov. Zároveň mal poistený kedykoľvek právo podať vyhlásenie o vzdaní sa poistnej ochrany.
- 7 Platby poistených boli investované do kapitálového poistného fondu „UFK A.“. Tento fond bol vopred určený v predmetnej zmluve a poistení nemali v tejto súvislosti možnosť výberu.
- 8 Hodnota aktív fondu a hodnota jednotky účasti na tomto fonde sa postupom času vyvíjali z dôvodu povahy utvárania cien finančných nástrojov, do ktorých boli

prostriedky fondu umiestnené. V štatúte bolo stanovené, že tieto zmeny môžu mať podstatný charakter.

- 9 Štatút fondu tiež definoval rad rizík spojených s investovaním do kapitálového poistného fondu a poisťovateľ si vyhradil, že nie je zodpovedný za investičné riziká spojené s investovaním do fondu.
- 10 Znenie všeobecných poistných podmienok neobsahovalo žiadne upozornenie, ktoré by naznačovalo, že uvedená forma investovania nie je určená širokej verejnosti alebo že investovanie finančných prostriedkov do dlhopisov emitovaných spoločnosťou A. vyžaduje znalosti a skúsenosti spojené s fungovaním kapitálového trhu a finančných nástrojov.
- 11 Poisťovateľ vložil finančné prostriedky investované do kapitálového poistného fondu do 15 ročných štruktúrovaných dlhopisov spojených s indexom A. Emisia týchto dlhopisov nebola verejná a bola zameraná na konkrétnych profesionálnych investorov. Dlhopisy neboli predmetom obchodovania na kapitálovom trhu.
- 12 Dokumentácia týkajúca sa podmienok nákupu dlhopisov vydaných spoločnosťou A. uvádzala a vysvetľovala okrem iného rizikové faktory. Emitent informoval nadobúdateľov dlhopisov, že potenciálni investori do cenných papierov, na ktoré sa vzťahuje emisia, musia pred ich nadobudnutím starostlivo zvážiť informácie uvedené v oddiele „Rizikové faktory“. Emitent okrem toho zdôraznil, že hodnota investície a zisk, ktorý z nej možno získať, sa môžu znížiť alebo zvýšiť, takže investor nemusí dostať sumu, ktorá bola investovaná, alebo v niektorých prípadoch mu vôbec nemusí byť vrátená suma, ktorú investoval.
- 13 Emitent tiež uviedol, že investovanie do štruktúrovaných produktov, ktoré sa spája so značným rizikom, je vhodné len pre osoby, ktoré majú znalosti a prax vo finančnej a obchodnej oblasti, ktoré sú potrebné na vyhodnotenie rizík.
- 14 Obsah tejto dokumentácie nebol poisteným poskytnutý pred prístupom k predmetnej zmluve a nebol ani zahrnutý do obsahu tejto zmluvy, všeobecných poistných podmienok alebo štatútu kapitálového poistného fondu. Pri ponuke prístupu k predmetnej zmluve sa od spotrebiteľov nevyžadovali ani nijaké skúsenosti s investovaním na kapitálovom trhu, a neoverila sa ani ich kvalifikácia v tejto oblasti.
- 15 Po ôsmich rokoch platenia poistného žalobkyňa G. W. predložila vyhlásenie o odstúpení od predmetnej poistnej zmluvy (vypovedala právny vzťah) s účinnosťou od 23. januára 2019. Žalovaný poisťovateľ jej vyplatil z titulu odkupnej hodnoty sumu 14 285,30 PLN, a zároveň stanovil hodnotu podielového účtu na 15 403,57 PLN. Počas trvania právneho vzťahu celkovo žalobkyňa zaplatila poisťovateľovi sumu 24 090 PLN. V dôsledku toho žalobkyňa zmenila svoj nárok tak, že sa domáhala, aby bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 9 804,70 PLN. Žalobkyňa E.S. pokračuje v platení poistného a zatiaľ nevypovedala právny vzťah vyplývajúci z predmetnej zmluvy.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 16 Žalobkyne tvrdia, že predmetná zmluva je neplatná, pretože je v rozpore s kogentnými právnymi predpismi, a taktiež sú neplatné alebo neúčinné jednotlivé vyhlásenia o pristúpení žalobkýň k predmetnej zmluve.
- 17 Žalobkyne tvrdia, že žalovaný poisťovateľ podstatným spôsobom porušil informačné povinnosti, ktoré mu vyplývajú z kogentných ustanovení zákona tým, že neposkytol poisteným úplné informácie o vlastnostiach štruktúrovaných dlhopisov nadobúdaných do kapitálového poistného fondu, vrátane informácií o všetkých s tým súvisiacich rizikách. Okrem toho žalobkyne tvrdia, že predmetná zmluva je tiež v rozpore s povahou zmluvného vzťahu v rozsahu, v akom stanovuje, že hodnotu aktív kapitálového fondu, od ktorej priamo závisí výška plnenia prináležiaceho spotrebiteľovi, žalovaná určuje svojvoľne a jednostranne spôsobom, ktorý nie je spotrebiteľovi známy, a ktorý tiež vylučuje jeho neskoršie súdne preskúmanie.
- 18 Podľa žalobkýň bol stupeň nedostatočného informovania spotrebiteľov tak vysoký, že bránil prijatiu záveru, že z ich strany došlo k skutočnému a platnému prejavu vôle, ktorý je nevyhnutný na riadne vytvorenie právneho vzťahu. Žalobkyne totiž z dôvodov na strane poisťovateľa nevedeli, do čoho sú investované nimi vložené prostriedky, ani aký je skutočný rozsah a typ rizík spojených s takouto investíciou.
- 19 Žalovaný poisťovateľ tvrdil, že nemal povinnosť informovať o všetkých investičných rizikách spojených s pristúpením k predmetnej zmluve, ani o všetkých podmienkach spojených s emisiou štruktúrovaných dlhopisov spoločnosťou A. Poistení totiž neboli účastníkmi právneho vzťahu medzi poisťovateľom a emitentom dlhopisov. Poisťovateľ tiež poukázal na potrebu dodržiavať povinnosť zachovávať mlčanlivosť spojenú s konkrétnymi ustanoveniami emisnej zmluvy, ako aj konkrétnou metodológiou oceňovania a konštrukcie derivátu, ktorý je súčasťou štruktúrovaného dlhopisu.
- 20 Okrem toho podľa poisťovateľa všeobecné poistné podmienky a štatút kapitálového fondu obsahovali informácie, ktoré sú v tejto súvislosti potrebné, najmä informáciu, že investovanie prostriedkov prostredníctvom investičného poistného fondu je spojené s rizikami, medzi ktoré patrí tiež riziko možného nedosiahnutia návratnosti investície.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 21 Po prvé sa vnútroštátny súd pýta, či informácie vyžadované článkom 36 ods. 1 smernice 2004/38 v spojení s časťou A prílohy III tejto smernice musia byť tiež oznámené poisteným, ak títo poistení pristupujú k predmetnej zmluve v postavení spotrebiteľov, pričom sú súčasne skutočnými investormi platieb poistného platených poisťovateľovi, ktoré sú následne vložené do kapitálového poistného fondu.

- 22 Formálne v rámci právneho vzťahu, ktorý je základom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, spotrebiteľ – poistený nie je stranou poisťovnej zmluvy. Zmluva je totiž uzavretá medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorým je v prejednávanej veci banka. Forma tejto zmluvy zodpovedá štruktúre poisťovnej zmluvy na cudzí účet, v ktorej poistený nemusí byť menovite určený.
- 23 Ako však uvádza vnútroštátny súd, v prejednávanej veci spotrebiteľ preberá časť povinností poisťovateľa, medzi ktoré patrí najmä povinnosť platiť poisťné. Skutočné hospodárske bremeno investovania prostriedkov a s tým spojené riziko nesie teda spotrebiteľ.
- 24 V dôsledku toho sa podľa vnútroštátneho súdu vzhľadom na systémové a funkčné dôvody, ako aj znenie odôvodnenia 52 smernice 2002/83, zdá, že poistený má mať prístup ku všetkým informáciám tohto druhu, ktoré sú poskytnuté alebo sa majú poskytnúť poisťníkovi. V opačnom prípade totiž poistený nemusí byť schopný správne posúdiť možné hospodárske dôsledky prístupu k zmluve.
- 25 Po druhé sa vnútroštátny súd pýta na správny výklad presného obsahu a rozsahu informačnej povinnosti stanovenej v článku 36 ods. 1 smernice 2002/83 v spojení s časťou A prílohy III tejto smernice. Tieto ustanovenia definujú minimálnu informačnú povinnosť v zmluvách takého typu, o aký ide v prejednávanej veci, čo znamená, že vnútroštátne právo môže stanoviť širší rozsah informačnej povinnosti, avšak nemôže ju obmedziť.
- 26 Podľa anglickej verzie predmetných ustanovení práva Spoločenstva musí poisťovňa pred uzavretím zmluvy informovať o vlastnostiach kapitálových aktív („*indication of the nature of the underlying assets*“), do ktorých sa investujú finančné prostriedky zaplatené ako poisťné. Táto informácia by sa teda mala podľa rôznych rovnako znejúcich jazykových verzií týkať nielen určenia druhu aktív, ale aj uvedenia ich vlastností (povahy). Podľa vnútroštátneho súdu sa v tomto zmysle prebrali aj ustanovenia smernice 2002/83 do poľského právneho poriadku, pričom článok 13 ods. 4 zákona o poisťovacej činnosti z 22. mája 2003 používa pojem „vlastnosti aktív“.
- 27 Na základe vyššie uvedeného však vzniká pochybnosť o tom, ako sa má vykladať pojem charakteristika (vlastnosti) aktív prebratý zo smernice 2002/83, najmä či zahŕňa aj mieru (intenzitu), rozsah a typ investičného rizika spojeného s určitými aktívami kapitálového poisťovného fondu, do ktorých poisťovňa investuje prostriedky, ktoré jej spotrebiteľ zveril z dôvodu platby poisťného.
- 28 Pochybnosti sa tiež týkajú toho, či treba do pojmu vlastnosti aktív tvoriacich kapitálový poisťný fond zahrnúť prípadne všetky investičné riziká, ktoré sú s nimi spojené, alebo či treba zahrnúť výlučne hlavné investičné riziká, ktorých pravdepodobnosť výskytu je relatívne najväčšia a ktoré môžu charakterizovať daný nástroj z ekonomického hľadiska.
- 29 Táto nejasnosť vyplýva aj zo skutočnosti, že ustanovenia smernice 2002/83, na rozdiel od ustanovení nasledujúcej smernice o poistení, konkrétne smernice

2009/138/ES (článok 185 ods. 4), ktorá nahradila smernicu 2002/83, nevyžadovali osobitné informovanie o druhoch a miere rizík spojených s investovaním prostriedkov v rámci predmetnej zmluvy.

- 30 Okrem toho pochybnosti týkajúce sa správneho rozsahu a podrobnosti informácií poskytnutých poistenému môžu byť tiež odôvodnené potrebou zachovať primeraný pomer medzi rozsahom poskytnutých informácií a stupňom ich komplexnosti, a s tým súvisiacej objektívnej zrozumiteľnosti formulárovej zmluvy. Na túto otázku nadväzovala argumentácia žalovanej poisťovne, ktorá tvrdila, že oznámenie presnejších alebo podrobnejších informácií o vlastnostiach aktív, do ktorých boli vložené prostriedky kapitálového poistného fondu, by nemalo z pohľadu poistených žiadne ďalšie pozitívne účinky, a to práve z dôvodu miery komplexnosti informácií v tejto oblasti.
- 31 Podľa vnútroštátneho súdu by sa táto otázka mala preskúmať s prihliadnutím na požiadavky týkajúce sa vypracovania jasných a zrozumiteľných zmluvných podmienok vrátane označenia možných ekonomických dôsledkov investície. Právo Spoločenstva týkajúce sa obchodných transakcií so spotrebiteľom totiž osobitne zdôrazňuje povinnosť riadne informovať spotrebiteľa o podmienkach zmlúv, ktoré uzatvára alebo ku ktorým pristupuje, pričom súčasne vyžaduje, aby informácia poskytnutá spotrebiteľovi bola vyjadrená jasným a zrozumiteľným spôsobom.
- 32 Podľa vnútroštátneho súdu vzniká tiež otázka zachovania symetrie medzi informáciami, ktoré poisťovňa poskytne spotrebiteľovi, a obsahom informácií, ktoré táto poisťovňa získa od emitenta štruktúrovaných dlhopisov. Spotrebiteľ ako poistený nie je zmluvnou stranou emisnej zmluvy, ktorá viaže poisťovateľa a emitenta dlhopisov a jej obsah nemá priamy vplyv na jeho práva a povinnosti vyplývajúce z poistnej zmluvy. Finančné prostriedky zaplatené spotrebiteľmi – poistenými sú však následne v celom rozsahu investované poisťovateľom do takto nadobudnutého finančného nástroja, a teda skutočným investorom, ktorý nesie z toho vyplývajúce riziko, je spotrebiteľ. Vzniká otázka, či takýto vzťah z hľadiska smernice 2002/83 odôvodňuje predpoklad, že spotrebiteľ má mať prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa emitovaných dlhopisov, ku ktorým mal prístup poisťovateľ.
- 33 Podľa vnútroštátneho súdu je v danom prípade prvok investičného rizika takou podstatnou zložkou charakteristiky podkladových aktív derivátov, že vzhľadom na minimálny informačný štandard stanovený ustanoveniami smernice 2002/83 (a následne rozvinutý nasledujúcou smernicou o poistení 2009/138/ES) poistený, ktorý je spotrebiteľ, musí byť o ňom vyčerpávajúcim a zrozumiteľným spôsobom informovaný.
- 34 Po tretie je podľa vnútroštátneho súdu potrebné objasniť formuláciu „pred uzavretím poistnej zmluvy“ a určiť, či na tomto základe netreba vyžadovať, aby bola fáza informovania poisteného, pokiaľ je to možné, presne vymedzená a oddelená od fázy uzatvárania poistnej zmluvy (pristúpenia k poistnej zmluve).

- 35 Samotný výraz „pred uzavretím zmluvy“ však možno vykladať rôzne, pričom predovšetkým je možné obhajovať názor, že označuje ľubovoľne krátku dobu medzi poskytnutím potrebných informácií pristupujúcemu k zmluve a samotným vyhlásením o pristúpení k zmluve, pričom poskytnutie informácií akurát musí predchádzať predloženiu vyhlásenia o pristúpení.
- 36 Vnútroštátna právna úprava, ktorou sa preberá článok 36 ods. 1 smernice 2002/83 a časť A prílohy III tejto smernice (článok 13 ods. 4 zákona o poisťovacej činnosti z 22. mája 2003) však iba zväčšuje pochybnosti existujúce v tejto súvislosti, pretože z nej iba vyplýva, že stanovené informácie týkajúce sa právneho vzťahu, vrátane vlastností aktív kapitálového poisťného fondu, musia byť zahrnuté v štatúte kapitálového fondu. Tento štatút je obdobou formulárovej zmluvy, ktorej znenie spoluvytvára obsah právneho vzťahu. Avšak aj keď sú osobitné ustanovenia informačnej povahy uvedené v texte zmluvy (formulárovej zmluvy), nemožno túto skutočnosť považovať za splnenie informačnej povinnosti predchádzajúce samotnému uzavretiu zmluvy (pristúpeniu k zmluve).
- 37 Na druhej strane v situácii, keď nie je možné rozlíšiť dva vyššie uvedené okamihy, a to ani v časovom zmysle, možno pochybovať o praktickom význame splnenia informačnej povinnosti. Neexistencia primeraného časového odstuhu medzi informačnou fázou a fázou uzatvorenia zmluvy totiž môže vylúčiť alebo podstatne znížiť šance na pochopenie poskytnutých informácií.
- 38 Podľa vnútroštátneho súdu treba v prejednávanej veci stanoviť primeraný časový odstup objektívnym spôsobom s prihliadnutím na charakteristiky právneho vzťahu, znalosti spotrebiteľa, ako aj rozsah a komplexnosť potrebných informácií.
- 39 Napokon po štvrté výkladové pochybnosti vyvoláva podľa vnútroštátneho súdu aj otázka právneho následku spojeného s konštatovaním prípadného nedodržania náležitého informačného štandardu poisťovateľom.
- 40 Vyriešenie tohto problému vyžaduje výklad článku 36 ods. 1 smernice 2002/83 s cieľom určiť, či vzhľadom na význam informačnej povinnosti, ktorú definuje, možno túto informačnú povinnosť považovať za podstatnú náležitosť zmluvy (obsahu právneho vzťahu, ku ktorému spotrebiteľ pristúpil). V klasickom zmysle ponímania obsahu právneho vzťahu sa náležitosti informačnej povahy nepovažujú za podstatné náležitosti (*essentia negotii*). Takéto ustanovenia totiž priamo nedefinujú práva a povinnosti zmluvných strán, ani neurčujú typ predmetnej zmluvy (právny vzťah). Zdá sa, že v poľskom občianskom práve toto tvrdenie nevyvoláva pochybnosti. Výklad ustanovení Spoločenstva vzhľadom na znenie odôvodnenia 52 smernice 2002/83, ako aj rozsah a význam informácií uvedených v časti A prílohy III smernice 2002/83, sa však javí problematický.
- 41 V doterajšej judikatúre Súdneho dvora vnútroštátny súd nenašiel odpovede na otázky týkajúce sa správneho výkladu ustanovení smernice 2002/83. Rozhodnutia Súdneho dvora týkajúce sa podobnej problematiky, teda zmlúv o životnom poistení, ktoré vnútroštátny súd našiel, neposkytujú odpoveď na položené

prejudiciálne otázky (rozsudky Súdneho dvora z 1. marca 2012, González Alonso, C-166/11, EU:C:2012:119, a z 29. apríla 2015, Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij, C-51/13, EU:2015:286). Rozsudok Súdneho dvora z 5. marca 2002, Axa Royale Belge, C-386/00, EU:C:2002:136 sa týkal výkladu ustanovenia analogického s ustanovením skoršej smernice o poistení, konkrétne článku 31 ods. 3 smernica 92/96/EHS z 10. novembra 1992, avšak vo vzťahu k inému predmetu a na základe iného typu poistnej zmluvy.

PRACOVNÝ DOKUMENT